

י"א בניסן התשע"ג - 29.3.2013 - 22
גליון 238

המאמינים האמיתיים

הפלורליזם של השמאל במיטב בכנס הרצליה

עמנואל נבון

נכוחות במושב על הסכסוך הישראלי-פלסטיני בכנס הרצליה זה כמו מעקב אחר הטיפול הנפשי של וודי אלן דרך הסרטים שלו: יודעים שהמטופל הוא חסר תקווה ושהסרט החדש יהיה בדיוק כמו קודמו, אבל בכל זאת מקיימים את הטקס ממניעים של סנביות. אלא שהמושב השנה היה יותר כמו פֶּלְשֶׁבֶק. חשתי שאני צופה בתמונה האחרונה של אחד הסרטים הקודמים של אלן, "אפחדיטה הגדולה", שבה הטרגדיה היוונית הופכת למופע בברודוויי.

המושב כלל שבעה דוברים: ח"כ צפי לבני, פרופ' שלמה אבינרי, חברט דנין מן המועצה ליחסי חוץ של ארצות-הברית, מיכאל הרצג מן המכון למדיניות המזרח התיכון בושינגטון, יעז הנדל יו"ר המכון לאסטרטגיה ציונית, נתי שחני יו"ר המועצה לשלום ובטיחות ודני דין, לשעבר יו"ר מועצת יהודה ושומרון. המנחה היה ברק רביד, הכתב הדיפלומטי של "הארץ".

לכאורה, מטרת המושב הייתה להציג דעות שונות ולקיים דיון. אלא שכל חברי המושב, למעט אחד, הביעו תמיכה ב"פתרון שתי המדינות", כשההבדלים המזעריים בין הדוברים היו בשאלות של מהלך. אפילו המנחה הבהיר כי דעתו זהה לזו של ששת המשתתפים שתמכו ב"פתרון". "מתנגד המשטר" היחיד היה דני דין, שהצטרף למושב ברגע האחרון – שמו לא נכלל בתוכנית המקורית של הכנס, והיה צריך לדחוק כיסא נוסף עבור ממש לפני פתח המושב. התוצאה הסופית הייתה של שבעה דוברים (כלל ה"מנחה") – 86 אחוז – אמה כי מדינה פלסטינית חייבת לקום ביהודה ושומרון, נגד אחד בלבד שחשב אחרת – תצוגה מרשימה של פלורליזם ואיזון.

תעודת אינטליגנציה

ציפי לבני, שמפלגתה מייצגת 5 אחוזים בכנסת, פתחה בכך שהיא מדברת בשם החוב, ומייד אחר כך הסבירה מדוע הקמתה של מדינה פלסטינית היא צורך כה דחוף: עוד מעט חמאס ישתלט, וכשזה יקרה, לא תהיה יותר אופציה של הסכם עם הפלסטינים. האם לבני מודעת לטפשות שבנימוקה? כי הרי אם, כפי שהיא עצמה מודה, יהיה ביו"ש שלטון של חמאס, מה הטעם לחתום היום על הסכם עם פת"ח, שחמאס ישליך מחר לפח האשפה? אך יותר ממה שמעיד עליה, ועל ה"חוב" שהיא מתיימרת לייצג, ה"היגיון" המשעשע שלה, מעידים דבריה על הדרך שבה היא תופסת את זכויותיה של ישראל. היא אומרת כי הסכם שלום הוא הנקודה הארכימדית של קיומה של ישראל, וכי הוא זה המעניק לגיטימציה לישראל. במילים אחרות, זכויותיה של ישראל ועצם קיומה אינם עומדים בזכות עצמם, אלא אך ורק אם הם מקבלים את אישור העולם (ובמיוחד של אויביה של מדינת ישראל) 5 05050 mso-hansi-font-family: Georgia; mso-ascii-font-family: Georgia; <Georgia" lang=HE

אפילו אהוד ברק אמר במהלך המשא ומתן ובקמפ דייוויד ביולי 2000 (בעשותו שימוש באותו ביטוי ממש), כי הנקודה הארכימדית של קיום ישראל היא הר הבית. ללבני, נקודה זו אינה קדושה ואינה היסטורית (יש להניח כי ברק התייחס דווקא לאפשרות האחרונה). בעיניה, לישראל יש זכות קיום אך ורק אם מבקריה מסכימים לכך. ללבני יש אותה בעייה של "חוצניות" ברמה האישית, שמסבירה מדוע עברה במשך השנים מטמורפוזתה והפכה לדבר את "הארץ". דווקא משום שהאינטלקטואלים במינוי עצמי מעניקים תעודת אינטליגנציה רק לאלה הנשבעים אמונים לפתרון שתי-מדינות, ודווקא משום שלבני היא אינטלקטואלית לייט הסובלת מרגש נחיתות כלפי הברנז'ה, היא הפכה להיות יותר קדושה מן האפיפיור. לא בכדי בירך אותה אבינרי בפומבי במהלך ה"דיון" על הצטרפותה למועדון האקסקלוסיבי של הנאורים, אחרי שנים של שהייה באפילה של הליסוד.

_ "מועדון אקסקלוסיבי" היה הביטוי שם השתמש רביד לתאר את אלה שתמכו ב"פתרון". זה טיפוסי לאופן שבו השמאל

בישראל מנסה להפחיד את אלה שאינם מתיישרים לפי קו המפלגה: אנו המיוחסים. אחר כך הוכיח רביד את הקהל על

מה שכונה "האפרטהייד של ישראל נגד הפלסטינים", וטען כי על מנת לסיים את ה"אפרטהייד" הזה, יש להקים מדינה פלסטינית במהיחית האפשרית בכל יהודה ושומרון.

טיהור יהודה ושומרון מיהודים

חברט דנין גער בממשלת ישראל על כך שהיא טוענת כי אין לה שותף להסכם לשלום. לדבריו, כשאומרים לאנשים שאין שותף, הם בסוף מאמינים בכך. דנין לא דן כלל בשאלה האם אש"ף הוא צד אמין לשלום. טיעונו לא היה היסטורי אלא פסיכולוגי: כמו שניתן לשכנע אנשים שאין שותף לשלום, כך ניתן לשכנעם שישנו שותף כזה. עצם הנכונות של הטענה אינה רלוונטית. מה שחשוב הוא האמונה (ראו מאמרי "[הדת הקדושה](#)").

מיכאל הרצוג טען טענה שאין להגדירה אלא כפנטסטית: עלינו לשאת ולתת עם הפלסטינים כדי שנוכל לומר לעצמנו ולכל העולם שניסינו. מה בדיוק היו השיחות בקמפ דייוויד ב-2000? ושיחות טבה בדצמבר 2000? ומה עם הצעתו של אהוד אולמרט למחמוד עבאס ב-2008? לא בחר לי איפה בדיוק היה הרצוג בשתיים-עשרה השנים האחרונות.

יעז הנדל אישר בפומבי כי הוא מסכים עם ציפי לבני (לזמן מה הוא אף שקל לחץ לבחירות לכנסת ברשימתה "התנועה"). הוא גם טען כי "העם בישראל מקבל את פתרון שתי-המדינות" (למעשה, למעלה מ-50 ח"כים דווקא מתנגדים לו: 12 מן הבית היהודי, 28 ח"כים מהליכוד-ביתנו (אם אין כוללים את בנימין נתניהו, את צחי הנגבי ואולי את סילבן שלום) ולפחות שני שלישים מ-18 חברי הכנסת של הסיעות החרדיות).

נתי שרני קרא "להיפטר מן השטחים הכבושים", והקרין סרטון קצר של דחור מורה, מחבר "שומרי הסף". הסרט מסביר (בליווי של מוסיקת רקע רכה) כיצד יש לטהר את יהודה ושומרון ממתיישביהם היהודיים.

דני דין טען כי פתרון שתי-מדינות אינו בר-השגה, היות שהפער בין המקסימום שעליו מוכנה ישראל לוותר והמינימום שהפלסטינים מוכנים לקבל (כפי שהוכיח עבאס בדחותו את הצעת אולמרט) – גדול מדי. הוא הציע לשפר את המצב הנכחי על ידי מתן זכויות אזרחיות מלאות לפלסטינים הנמצאים בשליטת הרש"פ, ואילו את ענייני הביטחון להותיר בידי ישראל בלבד. על כך ענה לו אבינרי כי הצעתו שוללת מן הפלסטינים את זכויותיהם הלאומיות המלאות ובכך היא מהווה אי-צדק. סוף סוף היה דיון, שהיה החלק היחיד המעניין של המושב. ההבדלים בין אבינרי ודין לא הייתה גדולים: אבינרי אינו באמת מאמין שפתרון הוא אפשרי, אך למרות זאת הוא מעוניין להמשיך לנסות. דין באמת אינו מאמין כי פתרון אפשרי, וחושב שאין טעם לבזבז את הזמן בהטחת הראש בקיר.

אך הוויכוח בין השניים העלה שאלה חשובה: האם לגיטימי להעניק לפלסטינים זכויות אזרחיות מלאות אך לשלול מהם זכויות לאומיות?

לדעתי, יש לענות על השאלה בחיוב, וזאת מארבעה טעמים:

הטעם הראשון, משום שה"פלסטינים" אינם באמת מהווים עם נפרד, אלא הם חלק מן האומה הערבית, שיש לה 22 מדינות.

הטעם השני, משום שהנרטיב הפלסטיני הוא רמאות, והנקודה הארכימדית של ה"פלסטיניזם" היא השמדת ישראל.

הטעם השלישי, משום שהפלסטינים מודים בגלוי כי לא יתירו שום מיעוט יהודי ב"מדינה הפלסטינית", בעוד שבמדינת ישראל יש מיעוט ערבי בלתי מבטל.

והטעם הרביעי, משום שמדינה פלסטינית לא תישאר מפורזת, היא תמשיך להסית את אוכלוסייה נגד ישראל והיהודים, ובסופו של דבר ישלוט בה חמאס, והיא תהפוך לבת ברית של הגחעם שבאויבי ישראל, במיוחד – איראן.

אלה הן סיבות טובות מאוד להעניק לערבים ביו"ש זכויות אזרחיות מלאות, אך לא שום זכויות לאומיות.

לקראת סיום המושב, ניסה רביד בכל כוחו לברר אם נתניהו אכן ינקוט צעדים מעשיים להקמת מדינה פלסטינית (החלום של השמאל הישראלי). אבינרי השיב כי אינו סבור שזה יקרה. בשל חימום ה"רויזיניסטי" של נתניהו. בהתייחסו לראש

הממשלה, אמר אבינרי: "הישמח מאנשים שהם מאמינים באמת, מפני שמאמינים אמיתיים לעולם אינם מודים בטעותם".

יפה אמרת, פחפסור. אתה כמובן לא הבחנת שבלי כוונה לעגת בדברך למאמיני "שתי המדינות" כמוך. נתת לי סיבה טובה לצחוק. תודה לך על כך שהפכת טרגדיה יוונית למופע של ברודוויי.